

ชื่อปัญหาพิเศษ	วิธีการการลงคะแนนเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายเลือกตั้ง พ.ศ. 2541
ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ	รพีพันธ์ สุคันธรส
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป)
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการและแนวปฏิบัติในการลงคะแนนเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้ง และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งเกี่ยวกับข้อดี ข้อเสีย และแนวทางแก้ไข ในการลงคะแนนเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ คือ การศึกษาข้อมูลเอกสาร (documentary research) และการสัมภาษณ์ (interview)

ผลการวิจัยพบว่า การลงคะแนนการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 นั้นมีวิธีการที่ดีขึ้น เพราะการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายฉบับใหม่ แบ่งเป็นการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อกับการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง การที่กฎหมายกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้งถือเป็นความก้าวหน้าของกฎหมายเลือกตั้งฉบับปัจจุบันที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเลือกตั้งได้ทั้งตัวบุคคลและพรรคการเมือง การนับคะแนนการเลือกตั้งจากการศึกษาวิจัย พบว่า มีปัญหาเกิดขึ้นมากกว่าวิธีการเดิมอยู่หลายประการ ถึงแม้ว่าการนับคะแนนตามกฎหมายเลือกตั้งฉบับใหม่จะทำขึ้นเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้รู้ว่หน่วยเลือกตั้งใดเลือกผู้สมัครคนใด ป้องกันการใช้อิทธิพลของผู้มีอิทธิพลเพื่อบีบให้ประชาชนไปเลือกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง แต่ในความเป็นจริงพบว่า แต่ละพรรคการเมืองมีวิธีการหาข้อมูลการลงคะแนนของผู้ใช้สิทธิได้จากวิธีอื่น ซึ่งเป็นวิธีการที่การนับคะแนนแบบใหม่ใช้ป้องกันไม่ได้ผล แต่ข้อเสียกลับมีเพิ่มมากขึ้นด้วย จากการศึกษาข้อมูลเอกสารและสัมภาษณ์ มีความเห็นว่าสมควรที่จะกลับไปใช้วิธีการเดิม คือ การนับคะแนนเลือกตั้งที่หน่วยเลือกตั้ง เพราะจะเป็นการลดปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันนี้หรือไม่ก็คิดหาแนวทางใหม่ที่จะช่วยลดปัญหาและทำให้การนับคะแนนและประกาศผลมีความรวดเร็วขึ้น